

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Poliisiosasto

Hallintoyksikkö

Lainsäädäntöneuvos Kimmo Hakonen

9.12.2003

SM-2003-3574/Ri-O

Oikeusministeriö

11. 12.
ad 24 41 2003
Lau

Kutsunne kuulemistilaisuuteen 1.12.2003 (OM 24/41/2003)

RIKOSVAHINKOLAIN UUDISTAMINEN

Sisäasiainministeriö esittää huomioinaan rikosvahinkolain uudistamista koskevasta arviomuistiosta seuraavaa:

Arviomuistiossa esitetään yhtenä perusteluna korvausviranomaisen itsenäiselle harkintavallalle hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistaminen oikeuskäytännön vaihdelleessa eri tuomioistuimissa (s. 15-16). Tällainen perustelu on periaatteellisista syistä ongelmallinen. Yhdenvertaisuus tulee luonnollisestikin pyrkiä varmistamaan ensisijaisesti jo oikeuskäytäntöä yhtenäistämällä, ei vasta hallintoviranomaisen vain osaa tapauksista koskevalla tuomioistuinkäsittelyn jälkeisellä toiminnalla. Oikeuskäytännön yhtenäistäminen onkin vahingonkorvauslain valmisteilla olevan uudistamisen keskeinen tavoite.

Arviomuistiosta saattaa saada sen käsityksen, että poliisi ei jakaisi rikosvahinkojen korvaamista koskevaa esitettä (s. 19-20). Näin ei kuitenkaan ole asianlaista. Esitutkinnasta ja pakkokeinoista annetun asetuksen (575/1988) 6 §:n mukaan esitutkintaviranomaisen on ilmoitettava asianomistajalle oikeudesta korvaukseen ja tarvittaessa opastettava häntä korvauksen hakemisessa. Käytännössä ilmoittaminen ja opastaminen tapahtuu nimenomaan täydentämällä suullista neuvontaa tarvittaessa antamalla mainittu esite sekä hakemuslomake täyttöohjeineen. Nimenomaisen kirjallisen informoinnin velvoitteen säätäminen ei vaikuta tarpeelliselta. Tarkoituksenmukaisimman informointikeinon valinnan on hyvä perustua jatkossakin tapauskohtaiseen, muun muassa kunkin asianomistajan omaksumiskyvyn huomioon ottavaan harkintaan.

Arviomuistion mukaan ”esitutkinnassa annettava opastus ei myöskään saavuta niitä rikoksen uhreja, joiden asiassa esitutkintaa ei toimiteta esimerkiksi sen vuoksi, että rikoksen tekijä on jäänyt tuntemattomaksi” (s. 19). Esitutkinta toimitetaan esitutkintalain (449/1987) 2 §:n 1 momentin mukaisesti aina kun on syytä epäillä, että rikos on tehty.

Rikoksen tekijän jääminen tuntemattomaksi estää esitutkinnan päättämisen, mutta ei vaikuta asianomistajan kuulustelemiseen ja muuhun kohtaamiseen, jonka yhteydessä häntä informoidaan rikosvahinkojen korvaamisesta.

Hallitusneuvos, hallintojohtaja

Arto Nieminen

Lainsäädäntöneuvos

Kimmo Hakonen